

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Mgr.J.R.**, bývajúceho v Ž., zastúpeného Mgr. P.S., advokátom v Ž., proti odporcovi **P., s.r.o.**, so sídlom v Ž., IČO: X., zastúpenému JUDr. V.J., advokátom v Ž., **o nahradenie vyhlásenia vôle odporcu na uzavretie kúpnej zmluvy a o návrhu na vydanie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8 C 626/97, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. októbra 2007, sp. zn. 9 Co 184/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu **o d m i e t a .**

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 54,94 € na účet jeho právneho zástupcu Mgr. P.S., advokáta v Žiline, do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 23. marca 2007, č.k. 8 C 626/97-375 zamietol návrh navrhovateľa na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby sa odporcovi zakázalo bez súhlasu súdu predať, darovať, previesť, založil alebo akýmkoľvek iným spôsobom zmeniť alebo obmedziť vlastnícky vzťah k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. Žilina zapísaným na liste vlastníctva č. X. ako dom č. súp. X. postavený na KN parc. č. X., KN parc. č. X. – záhrada o výmere X. m² a KN parc. č. X. – zastavaná plocha o výmere X. m² vo vzťahu k tretím osobám, a to až do právoplatnosti rozhodnutia súdu o nahradenie vyhlásenia vôle odporcu na uzavretie kúpnej zmluvy. Súčasne nahradil vyhlásenie vôle odporcu, že ako predávajúci uzatvára kúpnu zmluvu s navrhovateľom ako kupujúcim, v znení predloženom navrhovateľom v tomto konaní, ktoré sa stalo prílohou rozsudku okresného súdu, č.k. 8 C 626/97-375 zo dňa 23. marca 2007. Odporcu zaviazal nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 13 101 Sk do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Mal za to, že zmluva o budúcej zmluve ako súčasť Dodatku č. 1 zo dňa 11.10.1996 k zmluvám

o pôžičke, je dokladom o vôli účastníkov uzavrieť zmluvu s tým obsahom, ktorý sa napokon stal obsahom tohto rozhodnutia súdu. V prípade predloženia neurčitej listiny zmluvy o budúcej zmluve súd zohľadnil, či ide o neurčitosť vôle účastníkov zmluvy, ktorá by bola dôvodom neplatnosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, alebo o stav, keď táto vôľa bola neurčito vyjadrená, a neurčitosť prejavu vôle môže byť odstránená dokazovaním v súdnom konaní. Pokiaľ v tomto prípade nebolo uvedené katastrálne územie, v ktorom sa predmetná nehnuteľnosť nachádza, bolo preukázané zhodnými výpoveďami navrhovateľa a bývalej konateľky odporcu, ktorá zmluvu uzatvárala, že predmetnou nehnuteľnosťou je dom, súp. č. X., postavený na KN parc. č. X., a to v katastrálnom území Ž.. Pokiaľ bolo príslušenstvo, ktoré malo byť budúcou zmluvou prevedené, špecifikované príkladmo ako úpravy, trvalé porasty, atď., išlo podľa povahy týchto predmetov o súčasť pozemku, teda nie právne samostatnú vec. Pomenovanie týchto predmetov správnym právnym pojmom nemohlo nič zmeniť na následkoch uzatvorenia ich právneho úkonu. Zo zhody výpovede svedkyne Mgr.H. s tvrdením navrhovateľa prvostupňový súd ustálil, že nehnuteľnosti boli prevedené včítane vnútorného zariadenia ako ich príslušenstva. V konaní o nariadenie predbežného opatrenia súd vyhodnotil, že na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľ neosvedčil také správanie odporcu, ktoré by zakladalo dôvodnosť obavy podľa ust. § 74 ods. 1 O.s.p. a preto návrh zamietol.

Na odvolanie navrhovateľa, čo do výroku o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia a odporcu čo do veci samej, Krajský súd v Žiline rozsudkom z 22. októbra 2007, sp. zn. 9 Co 184/2007 rozsudok okresného súdu potvrdil. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom mal i odvolací súd preukázané, že navrhovateľ sa svojím návrhom podaným na súde dňa 9.6.1997 v znení jeho zmeny, pripustenej dňa 23.3.2007, domáhal nahradenia vyhlásenia vôle odporcu na uzavretie kúpnej zmluvy. Zmluvou o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy uzavretej súčasne s podpísaním Dodatku č. 1 dňa 11.10.1996 sa odporca zaviazal, že do 15. mája 1997 s navrhovateľom, v prípade, že mu nevráti peňažnú pôžičku s príslušenstvom v hotovosti do 30.4.1997, uzavrie kúpnu zmluvu, ktorou mu predá nehnuteľnosti opísané v budúcej kúpnej zmluve. Napriek tomu, že dohodnutý termín uplynul, odporca s ním zmluvu neuzavrel. V prejednávanej veci bolo podľa odvolacieho súdu nepochybné, že medzi účastníkmi konania bol dňa 11.10.1996 uzavretý Dodatok č. 1 k zmluvám o pôžičkách, v ktorom sa odporca, ako dlžník zaviazal, že požičanú čiastku vráti navrhovateľovi, ako veriteľovi v hotovosti do 30.4.1997 (čl. II Dodatku č. 1).

V čl. III predmetného Dodatku bolo dohodnuté, že v prípade nezaplatenia dlžnej čiastky v stanovenom termíne bude dlžník povinný (bez ďalšej výzvy zo strany veriteľa) uzavrieť s veriteľom najneskôr do 15.5.1997 písomnú kúpnu zmluvu. Odvolací súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu o spôsobilosti zmluvy o budúcej zmluve ako súčasť Dodatku č. 1 zo dňa 11.10.1996 k zmluvám o pôžičke, platným dokladom o úmysle účastníkov uzavrieť kúpnu zmluvu, ktorá je prílohou rozsudku, nakoľko z nej vôľa účastníkov jednoznačne vyplýva. Pokiaľ odporca argumentoval neplatnosťou právneho úkonu v prípade predmetnej zmluvy o budúcej zmluve, dôvodiac skutočnosťou, že nadväzuje na zmluvy o pôžičke, z ktorých nie je dlžníkom odporca, ale RNDr. Š. a Mgr.H., odvolací súd poukázal na to, že obe menované vystupovali v období od 10.11.1994 do 16.3.1997 ako spoločnícky odporcu, pričom Mgr.H. bola v období od 10.11.1994 do 20.5.1998 konateľkou odporcu a RNDr.Š. bola konateľkou odporcu v čase od 10.11.1994 do 16.3.1997. Za odporcu mohli od 10.11.1994 do 16.3.1997 konať konatelia samostatne, a od 17.3.1997 vždy dvaja konatelia. V čase podpisu zmlúv o pôžičke, ako i Dodatku č. 1 k týmto zmluvám vystupovali obe menované ako konateľky odporcu, pričom každý z konateľov mohol konať samostatne. Obidve uzavreli zmluvy o pôžičkách, a to v období, keď boli štatutárnymi orgánmi odporcu, riadne zapísanými do Obchodného registra. Ich konanie bolo tak konaním podnikateľa, t.j. odporcu, čo vyplýva priamo z ust. § 13 ods. 2 Obchodného zákonníka. Pokiaľ odporca tvrdil, že spomínané úkony neboli uzavreté slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, nakoľko konateľky spoločnosti nekonali z vlastnej vôle a podpisovali bez zváženia toho, čo bolo obsahom právneho úkonu a aké dôsledky z jeho vykonania plynú pre subjekt, v mene ktorého konajú, v priebehu celého konania nebolo preukázané, že by obe menované konateľky konali pod nedovoleným nátlakom, resp., že by nechceli svojím prejavom vôle vyvolať právne následky, ktoré v dôsledku ich prejavu nastali. Rovnako tak nebola preukázaná ani nezrozumiteľnosť obsahu oboch namietaných listín, keďže prejav vôle oboch zmluvných strán z nich bol nepochybne poznateľný. Toto všetko odvolací súd považoval len za účelovú obranu odporcu v spore, na ktorú nebolo možné prihliadnúť. K námietke odporcu o nepreukázaní plnenia z pôžičiek odvolací súd uviedol, že odporca svojím prístupom dal na zreteľ, že sa z predmetných pôžičiek cítil byť zaviazaný, čo dokazoval i jeho pokus o vrátenie časti požičaných peňazí navrhovateľovi. Odvolací súd sa stotožnil i so záverom prvostupňového súdu v časti výroku o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia, dôvodiac neosvedčením správania odporcu, ktoré by zakladalo dôvodnosť obavy podľa ust. § 74 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia nepreukázal súdu naliehavosť dočasnej úpravy právnych pomerov a v priebehu konania

neosvedčil žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplynul postup odporcu smerujúci k odpredaju, resp. inému právne významnému nakladaniu s nehnuteľnosťou.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca, ktorý navrhol rozsudok odvolacieho ako i prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ a g/ O.s.p. tvrdiac, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a rozhodoval vylúčený sudca. V dôvodoch dovolania, ktoré odôvodnil poukazom na § 241 ods. 2 O.s.p. rozoberal skutkový a právny stav veci, tak ako ho uvádzal v konaní pred súdmi.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení žiadal dovolanie ako neprípustné zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je

prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p a vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť

taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a odporcovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť ani v právnych záveroch, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nedodatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu v tom smere, že sa nevysporiadal odvolací súd so všetkými hmotnoprávnymi a procesnými skutočnosťami.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Pokiaľ dovolateľ namietal, že v konaní pred súdom prvého stupňa ako aj v odvolacom konaní rozhodoval vylúčený sudca, takéto skutočnosti z obsahu spisu nevyplývajú. Dovolací súd vychádzal pritom z ustanovenia §14 ods. 1, 3 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejedávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo jeho v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaújatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

Dovolateľ v celom konaní žiadnu relevantnú námietku zaujatosti vo veci konajúcich sudcov neuplatnil, a i v dovolacom konaní ich zaujatosť vyvodzuje len z ich postupu v konaní a v konečnom dôsledku z vysloveného právneho názoru. Takéto dôvody pre zaujatosť sudcu však nie sú okolnosťami, ktoré by napĺňali pojem vady uvedenej v § 237 písm. g/ O.s.p. a tvorili tak právne relevantný záver pre posúdenie prípustnosti inak neprípustného dovolania.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania (§ 151 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu za jeden úkon právnej služby, ktorý bol poskytnutý navrhovateľovi vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu odporcu zo 14. marca 2008 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzba tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 1 tejto vyhlášky je v danej veci v sume

48,63 €, a režijný paušál 6,31 €, čo spolu predstavuje sumu 54,94 €, ktorú zaviazal zaplatiť odporcu navrhovateľovi, k rukám jeho právneho zástupcu, do troch dní.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. júna 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková